

KDV'DE HASILAT ESASLI VERGİLEME SİSTEMİNİN, 1926 YILI DEĞİŞİKLİĞİ IŞIĞINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF REVENUE-BASED TAXATION SYSTEM IN VAT, UNDER THE YEAR 1926 CHANGES

Şakir VEZİROĞLU*

ÖZ

“1/926” esas numaralı “Katma Değer Vergisi Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” 7104 sayılı Kanun numarası ile Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tasarının esas numarası ilginç bir tevafuka işaret ediyor. Bu esas numarası bizi 1926 yılına götürmektedir. Yazımızın konusu, 1926 yılında kabul edilen 735 sayılı Umumi İstihlak Vergisi Hakkında Kanun’da yapılan bir değişiklik ile 3065 sayılı KDV Kanununu değiştiren 7104 sayılı Kanunda yer verilen “hâsılat esaslı vergileme” konusundaki değişiklik arasında bağlantı kurarak, her iki değişikliğin gerekçelerini karşılaştırmak ve tarihi tecrübenin bize neler söylediğini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Hâsılat Esaslı Vergileme, Umumi İstihlak Vergisi, Katma Değer Vergisi.

ABSTRACT

1/926 “numbered” Value Added Tax Law “and” Law on Making Amendments to Certain Laws and Decree Laws “entered into force upon publication in the official gazette with the number 7104. The fundamental number of the bill points to an interesting coincidence. This fundamental number leads us to 1926. The subject of our article is to establish a connection between a change in the Law No. 735 on General employment tax adopted in 1926 and a change in the Law No. 7104 amending the VAT Law No. 3065 and to compare the reasons for both amendments and to show what historical experience has told us.

Keywords: Revenue based taxation, generalized taxation, value added tax

* Dr. Öğr. Üye., Uludağ Üniv. İİBF/İşletme/Muhasebe-Finansman

¹ 06.04.2018 tarih ve 30383 sayılı R.G.

² 3065 sayılı KDV Kanununun 38. maddesinde düzenlenmiştir.

1- GİRİŞ

Katma Değer Vergisi, tüm mal ve hizmet teslimlerini kavrayan yapısı,³ bütçe gelirleri içindeki payı, istisnaları,⁴ iade sistemi, tevkifat uygulaması ve buna benzer birçok özelliği nedeniyle vergi sistemi-mizin en önemli hatta en problemlisi⁵ vergisidir. KDV uygulamasına ilişkin gün geçmiyor ki ziyadesiyle kalın kitaplar piyasaya çıkmasın. KDV ile ilgili problemlerin çözümü için tek oran, düz oran, sıfır oran, İngiltere modeli ve Yeni Zelanda modeli önerileri ise güncelliğini koruyor. 7104 sayılı Kanun ile getirilen “hâsılat esaslı vergileme” uygulamasını ise KDV kanunu ile ilgili çözüm arayışları kapsamında ele almak gerekmektedir. Bu bağlamda, 1926 yılında kabul edilen 735 sayılı Umumi İstihlak Vergisi Hakkında Kanun⁶ ile ilgili kısa bilgi vererek bu yasada yapılan değişikliğe temas edilecek daha sonra 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda değişiklik yapan 7104 sayılı Yasanın 12. maddesinde yer verilen hâsılat esaslı vergileme sistemi ele alınacak ve her iki kanunda yapılan değişiklik arasındaki benzerliğe temas edilecektir.

2- 1926 YILI 735 SAYILI UMUMİ İSTİHLAK VERGİSİ KANUNU

2.1- Umumi İstihlak Vergisi Kanunu ve Uygulaması ile İlgili Temel Bilgiler

Türkiye’de 1926 yılına kadar genel bir muamele vergisi bulunmamakla birlikte bazı maddeler üzerine konulmuş tüketim vergileri bulunmaktadır. Ancak 1926 yılında genel olarak uygulanmak üzere, 735 sayılı Umumi İstihlak Vergisi Hakkında Kanun kabul edilmiştir. Bu kanunu dolaylı vergiler alanındaki ilk sistematik uygulama olarak kabul etmek gerekmektedir. Kanun, küçük esnaf ve sanatkârlar ile ekmek, tekel maddeleri gibi ürünler ve eğlence vergisi kapsamında bulunan işlemler dışındaki tüm muamele ve satışları mükellefiyet kapsamına aldığından bugünkü Katma Değer Vergisi gibi **ya-yılı muamele vergisi** niteliği taşımaktaydı.⁷

Kanunun bugünkü Katma Değer Vergisi’ne de benzeyen diğer özellikleri ise, tahakkuk esasının geçerli olması ve uygulamasında her işlem için pul yapıştırma zorunluluğunun⁸ bulunmasıdır. Yani satışlarda iki parçalı pullar kullanılmış, satış yapıldığında pullardan birinin alıcıya verilmesi istenmiş, diğerinin ise, satışın peşin veya vadeli olmasına bakılmaksızın muamele defterine kaydı zorunlu tutulmuştur.⁹

³ KDV Kanunu’nun 1. Maddesindeki sınırlara göre değerlendirilmelidir.

⁴ Katma Değer Vergisi Kanununun 13. maddesinde düzenlenen istisnalar, başlangıçta 2 adet iken bu tasarı ile birlikte bu istisnalar, 15’e çıkmaktadır. Diğer istisnalara ilişkin 17. maddenin 4 numaralı fıkrası, başlangıçta, 8 adet iken, bu gün bu sayı, 26’ya yükseltilmiştir. KDV’nin bu maddesi, şu ana kadar üzerinde en çok değişiklik yapılan maddesidir. Bu düzenlemeler dışında (geçici 6, geçici 7, geçici 9, geçici 10, geçici 15, geçici 19, geçici 20, geçici 21, geçici 22, geçici 23, geçici 4, geçici 26, geçici 27, geçici 28, geçici 29, geçici 31, geçici 32, geçici 33, geçici 34, geçici 35, geçici 37, geçici 38 olmak üzere) 22 adet istisna düzenlemesi daha vardır. (Kaynak: 7104 Sayılı Kanun Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu s.28 - <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss535.pdf> Erişim Tarihi 09 Nisan 2018)

⁵ Maliye Bakanı Naci AĞBAL: Herkes şikâyetçi, biz de şikâyetçiyiz. Biz, kendi açımızdan baktığımızda para toplayamıyoruz. Az sayıda firmadan KDV topluyoruz milyonun üzerindeki işletme neredeyse hiç KDV ödemiyor. Demek ki sistemde ciddi yapısal sorunlar var. Sistem bu haliyle sürdürülebilir değil, yatırımın üretimin istihdamın ve üretimin önünde ciddi bir engel oluşturuyor. Özellikle mevcut KDV sistemi yerli üretimin aleyhine çalışıyor. Dolayısıyla bütün bunları gördüğümüz noktada dedik ki, 32 yıldır bir kanunun reforma tutulma zamanı gelmiştir” (Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/naci-agbal-herkes-sikayetci-bizde-sikayetciy-40525918> Erişim Tarihi: 08 Nisan 2018)

⁶ 22.02.1926 tarih ve 304 Sayılı R.G.

⁷ Medeni Derkunt, Ülkemizde Dolaylı Vergiler Alanındaki Gelişmeler, Vergi Dünyası, Mayıs 1982

⁸ Pul uygulaması, 3065 Sayılı KDV kanunun 34. Maddesi bağlamında değerlendirilebilir.

⁹ M. Orhan Dikmen, Türkiye’de Muamele Vergisinin İnkişafı, İ.Ü. İktisat Fak. Mecmuası, 1945, Cilt-5 Sayı1-4, s.101

Ancak uygulamada bazı aksaklıklar ile karşı karşıya kalınmıştır. Öncelikle birçok işletmenin, tutulması gereken defterleri tutacak vaziyette bulunmadığı, tutulan defterlerin çoğunun düzgün tutulmadığı ayrıca müşteriden tahsil edilen vergiler karşılığında pul verilmemesi nedeniyle hazineye intikal etmesi gereken verginin satıcının elinde kaldığı tecrübe edilmiştir. Bu durum karşısında her işlem için pul yapıştırılıp yapıştırılmadığının ve deftere kaydedilip kaydedilmediğinin vergi idaresi tarafından kontrolü mümkün olamamıştır.¹⁰

2.2- Umumi İstihlak Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması

Kanunun uygulaması ile ilgili ortaya çıkan problemlerin çözümü için çalışmalar başlatılmış ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihten yaklaşık **dört ay sonra** 735 sayılı Kanunda değişiklik yapan 924 sayılı Kanun¹¹ yürürlüğe girmiştir. 924 sayılı Kanunun gerekçesinde, "*Hususi ve umumi istihlâk Kanununun defter tutmak ve pulları deftere ilsak etmek gibi umumen teşmil ettiği mecburiyeti ifaya bazı müessesat ashabının maddeten kudret yap olamadığı vaki olan tecarip neticesinde tezahür etmiş ve bir taraftan da bazı yerlerde müşteriden alınan meblâğ mukabilinde pul istimal edilmeyerek bu suretle hazineye ait olması lâzım gelen mebaliğin şunun bunun elinde kaldığı da mahsus bulunmuş olmasından naşi her iki mahzuru izaleye medar olacak bir vasita olmak üzere, her muameleye ayrı ayrı pul ilsakına imkân bulunamayan muamelâtı ticariye hakkında istihlâk hususi ve umumi resminin her ay için bir **maktu bedele rapten** istihsali muvafık mütalâa kılınmış ve o yolda tanzim edilen kanun lâyihası berayı tasdik arz ve takdim olunmuştur.*"¹² açıklamaları ile iki adet problem dâhilinde çözüm önerisi sunulmuştur.

Özetle, bazı mükelleflerin defter tutma ve pul yapıştırma ödevini yerine getiremeyecek durumda olduklarının ve ayrıca pul yapıştırılmamak suretiyle verginin hazineye intikal ettirilmediğinin tecrübe edildiği, bunu bertaraf etmek için, Maliye Bakanlığı'nın lüzum gördüğü mükelleflerden verginin her ay için **maktu bir bedel** karşılığında alınması önerilmiştir.

Ayrıca aynı gerekçede, bu değişikliğe gidilmesinde "İstihlâk vergilerinin bu mahiyeti vaktiyle **Fransa'da da nazarı dikkati celp etmiş ve 25 Haziran 1920 tarihli kanunun 67 nci maddesinin 30 Mart 1923 ve 16 Nisan 1924 tarihlerinde tadiliyle maktu bedel esasına gidilmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.**" açıklamasından, Fransa örneğinden hareket edildiği anlaşılmaktadır.

Ancak 1926 yılının kendine has koşulları içinde bu değişikliğin de aksaklıklara çözüm getiremediği görüldüğünden, bu verginin uygulamasından vazgeçilmiş ve 735 sayılı Kanun 1927 yılında yürürlükten kaldırılmıştır.

3- 3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU

Katma değer vergisi muamele vergilerinin en gelişmiş şeklidir. Üretim, dağıtım ve hizmet sektörleri her safhada vergiye tabi tutulmakta, ancak sistemin bünyesi içindeki indirim mekanizması vasıtasıyla işletme girdileri için ödenen vergi indirilmek suretiyle, yalnızca o safhada eklenen değer

¹⁰ M. Orhan Dikmen a.g.m s.102

¹¹ 06.07.1926 tarih ve 413 Sayılı R.G.

¹² İstihlâk Vergilerinin Maktuan İstiyfası Hakkında Başvekâletten Gelen (1/977) Numaralı Kanun Lâyihası Esbabı Mücibesi, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d02/c026/tbmm02026116.pdf>, Erişim Tarihi, 07 Nisan 2018

vergilendirilmiş olmaktadır. Sistemin özelliği dolayısıyla, vergi yükü, değiştirme safhalarının sayısına göre kümülatif bir şekilde artmamakta üstelik her safhada vergi alındığından, vergi nispetlerini yüksek tutma zorunluluğu da bulunmamaktadır.¹³ Katma değer vergisinin diğer bir önemli özelliği ise belge düzeni üzerine oturtulmuş olmasıdır. Bu yönüyle belge düzeninin sağlanmasına katkı sağladığı kabul edilmektedir.

Katma değer vergisinin, tarihsel süreçte harcama vergileri uygulamalarında edinilen ciddi tecrübenin sonucunda kabul görmüş harcama vergisi uygulaması olduğunu kabul etmek gerekir. Katma değer vergisine geçilmesi son yarım yüz yılın belki de en önemli vergicilik olayıdır. Tüm dünyada en hızlı yayılan vergi olma özelliğine sahiptir.¹⁴

Katma değer vergisi iktisadi işletme çerçevesinde tüm mal ve hizmetleri ve sektörleri kavrayan yapısı ile yayılı ve tarafsız bir vergidir. Ancak pratikte tamamen ülkelerin ihtiyaçları doğrultusunda, istisnaların kapsamı, tek oran,¹⁵ düz oran, oran çeşitliliği ve hasılat sınırı¹⁶ uygulamaları bakımından farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu farklılık katma değer vergisini uygulayan ülkelerin kendilerine has özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Ülkelerin KDV uygulamaları konusunda etkileşim içinde oldukları bilinmekle birlikte, söz konusu yapısal farklılıklar nedeniyle herhangi bir modelin tüm ülkelerde aynı sonuçları veremeyeceği açıktır.

3.1- Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması

7104 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile KDV Kanununda birçok değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikler içerisinde çalışmamızı ilgilendiren husus, İngiltere'de KOBİ'ler için uygulanan "flate rate" olarak adlandırılan, düz oranlı vergi sisteminden hareketle¹⁷ getirilen kanunun 12. maddesindeki "hâsılat esaslı vergileme sistemi" dir. Maddedeki düzenleme aşağıdaki şekildedir.

"Ticari kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen sektör ve meslek grupları kapsamında yer alanlar, talep etmeleri halinde vergiye tabi işlemlerin karşılığını teşkil eden (katma değer vergisi dâhil) bedel üzerinden, bu Kanunun 28 inci maddesi uyarınca belirlenen en yüksek oranı geçmemek üzere, Bakanlar Kurulunca ilgili sektör veya meslek grubu için belirlenen oran uygulanmak suretiyle hesapladıkları katma değer vergisini, indirilecek katma değer vergisi ile ilişkilendirmeksizin beyan ederek öderler.

¹³ "Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Gerekçesi", Kanun Tasarısı ve Komisyon Raporları", http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/gerekciler/KDV/cilt_2_3065_sayili_kanun.pdf, Erişim Tarihi:08 Nisan 2018

¹⁴ Ali Çelikkaya, Tek Oranlı KDV Reformları Üzerine Bir Değerlendirme, Vergi Dünyası Ekim 2011, s.86

¹⁵ Dünya Genelinde KDV'nin uygulandığı ülkelerin %50'si tek oran, %30'u iki oran, %13'ü üç oran, %5'i dört oran ve %1'i beş oran uygulamaktadır. (Kaynak: Ali Çelikkaya a.g.m s.86)

¹⁶ Örneğin, Yıllık satış hasılatı Almanya'da 17 bin 500 Euro'yu, Belçika'da 25 bin Euro'yu, Singapur'da 1 milyon SGD'yi geçmeyen işletmelerin KDV mükellefiyeti bulunmuyor. İngiltere ve Güney Kore'de yıllık satış hasılatı belirli rakamın altında olan mükellefler için her bir sektörde ayrı ayrı belirlenen oranlar dikkate alınmak suretiyle yıllık satış hasılatı üzerinden KDV hesaplanıyor. (Kaynak: Emrah Akın, Çanlar KDV İçin Çalışıyor, <https://home.kpmg.com/tr/tr/home/insights/2017/12/canlar-kdv-icin-caliyor.html>, Erişim Tarihi 10 Nisan 2018

¹⁷ <http://www.haberturk.com/ekonomi/is-yasam/haber/1626816-kdvde-yuzde-10luk-duz-oran-donemine-gecilecek> Erişim Tarihi: 08 Nisan 2018

Birinci fıkra kapsamında hâsılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler, kazançlarının tespitinde kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla alış vesikalarında gösterilen katma değer vergisi ile hâsılat esaslı vergilendirme usulüne göre beyan ederek ödedikleri katma değer vergisini işlemin mahiyetine göre gider veya maliyet, yaptıkları teslim ve hizmetler dolayısıyla hesapladıkları katma değer vergisini gelir olarak dikkate alırlar.

Hâsılat esaslı vergilendirme usulüne geçen mükellefler, iki yıl geçmedikçe bu usulden çıkamazlar.

Bakanlar Kurulu Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinden, yıllık iş hacimleri Vergi Usul Kanununun 178 inci maddesine göre ikinci sınıf tüccarlar için geçerli olan haddin iki katına kadar olanları, hâsılat esaslı vergilendirme usulü kapsamına almaya, Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

3.2- 7104 sayılı Kanun Genel Gerekçesinde ve Tasarıya Ekli Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunda Yer Alan Açıklamalar

7104 sayılı Kanunun genel gerekçesinde düzenlemeye ilişkin, “İşletme hesabı esasına göre defter tutan küçük işletmeler ile serbest meslek erbabının, satışları nedeniyle hesaplanan katma değer vergisi dâhil toplam hasılatlarına, sabit bir oran uygulayacakları “hasılat esaslı vergileme sistemi” getirilmek suretiyle, bu mükelleflerin vergiye **gönüllü uyumunun sağlanması amaçlanmaktadır.**” ifadelerine yer verilmiştir.

7104 sayılı Kanunun tasarısı komisyon görüşmelerinde “hâsılat esaslı vergileme sistemi” ile ilgili olarak “Fatura ve belge alma veya isteme zorunluluğunu ortadan kaldıracığı için kayıtlı ekonomi açısından sorunlar doğurabileceği” iddiasına karşılık yapılan açıklama şu şekildedir.

“İşletme esasına göre defter tutan küçük işletmeler açısından götürü vergilendirmenin söz konusu olmadığı, hâsılat esaslı KDV sistemine geçilmesinin ihtiyari olacağı, bunun yanında getirilen düzenlemenin giderleri belgelemekte veya **indirime konu KDV’yi üretmekte** zorlandığı için başka yerlerden sahte ve muhteviyat itibarıyla yanıltıcı belge temin etmekte olan ve yoğunlukla hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik olduğu,

İşletme hesabı esasına göre defter tutan küçük işletmeler ile serbest meslek erbabının, satışları nedeniyle hesaplanan katma değer vergisi dâhil toplam hâsılatlarına, sabit bir oran uygulayacakları hâsılat esaslı vergileme sistemi getirilmek suretiyle, bu mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunun sağlanması amaçlanmaktadır.”

4- DEĞİŞİKLİKLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

1926 yılında 735 sayılı Umumi İstihlak Vergisi Hakkında Kanunda yapılan değişikliğin gerekçesi, pul düzenlemeyerek tahsil edilen verginin hazineye intikal ettirilmemesi ve satıcının elinde kalması, düzenlenen pulların ise defterlere yapıştırılmasında yaşanan aksaklıklardır. Bu aksaklığın önlenmesi amacıyla **Fransa** modeli önerilmektedir.

2018 yılında 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yapılan değişikliğin gerekçesi, ticari kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerin (özellikle hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin), giderleri belgelemekte veya indirime konu KDV’yi üretmekte zorlandığı için başka yerlerden sahte ve muhte-

viyat itibarıyla yanıltıcı belge temin etmekte olmalarıdır. Bu aksaklığın giderilmesi ve gönüllü uyumun sağlanması amacıyla İngiltere modeli önerilmektedir.

Umumi istihlak vergisi ve katma değer vergisi gibi yayılı muamele vergileri uygulamasında mükelleflerin rolü son derece önemlidir. Uygulamalara bakıldığında 1926 yılında hazineye ait olan vergiyi ödememek için pul düzenlenmemesi ile katma değer vergisi uygulamasında daha az vergi ödemek için sahte ve muhteviyat itibarıyla yanıltıcı belge temin edilmesi, mükelleflerin belge (pul) düzenine uyum ve doğru beyan (bildirim) konusunda koşul ve imkânlar farklı olsa da benzer şekilde hareket ettiklerini göstermektedir.

Bu durum mükelleflerin, tahsil ettikleri vergiyi hasılat olarak gördüklerini ve hazineye intikal ettirmek istemediklerini, harcama vergisi alanında katma değer vergisi uygulaması kabul edilmiş olmasına rağmen yaşanan sorunların ve mükellef anlayışının değişmediğini, aynı zamanda çözüm önerilerinin de benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

5- SONUÇ

Katma Değer Vergisi'nin teorik olarak en önemli özelliği indirim mekanizmasıdır. İndirim mekanizmasının sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve sistemin denetlenebilmesi için, KDV'nin faturada ayrıca gösterilmesi ve verginin, maliyet ve hasılat hesapları ile ilişkilendirilmeksizin KDV hesapları aracılığı ile muhasebeleştirilmesi yöntemi benimsenmiştir. Burada önemli olan husus "katma değeri" vergilemektir. Bu bağlamda bir kısım mükelleflerin KDV'ye uyumunu sağlamayı amaçlayan "hasılat esaslı vergileme" düzenlemesi, katma değer vergisini maliyet ve hasılatın konusu yaparak katma değer vergisi uygulamasını gelir vergisi uygulamasına yaklaştırmaktadır.

1926 ve 2018 yılı değişikliklerimiz ve diğer ülkelerin güncel uygulamaları,¹⁸ maktu/hasılat esaslı vergileme düşüncesinin harcama vergisi uygulamalarındaki aksaklıkları gidermeye yönelik tedbirler olduğunu göstermektedir. Ayrıca 1926 ve 2018 yılı değişikliklerimizin gerekçeleri, özellikle mükellef profilimiz ve mükelleflerin vergi sistemi ile olan uyumu hakkında ipuçları vermektedir. Dolayısıyla mükelleflerin uyum sorununu aşmayı hedeflerken, tüm ekonomik faaliyetler için tarafsız bir şekilde uygulanması istenen KDV gibi yayılı vergilerde, mükelleflerin bir kısmının, istisnalar veya hasılat esaslı vergileme gibi düzenlemeler nedeniyle farklı uygulamalara tabi tutulmasının, KDV sistemini bir bütün olarak etkilediğini ve mükellefler için sinyal etkisi oluşturduğunu, KDV'de yapılan herhangi bir değişikliğin sadece bu vergi ile sınırlı kalmayıp, hele ki KDV'yi gelir vergisi uygulamasına yaklaştıran böyle bir düzenleme karşısında mükelleflerin özellikle gelir vergisi ile ilgili durumlarını da gözden geçirmelerine neden olacağını kabul etmek gerekir.

1926'dan günümüze harcama vergileri uygulamalarımız, bu alanda ciddi tecrübemiz bulunduğunu ortaya koymaktadır. 1926 ve 2018 yılı değişiklikleri, söz konusu tecrübeyi kullanarak, sorunlarımızı kendi ekonomik ve toplumsal yapımızdan¹⁹ hareketle çözüm üretmemiz gerektiğini göstermesi ba-

¹⁸ Bakınız, Dipnot: 15-16

¹⁹ "Vergi sistemi ve mükelleflerin vergiye gönüllü uyumu söz konusu olduğunda, bir toplumu oluşturan temel öğelerin gözden geçirilmesi gereklidir. Vergi sisteminde yapılacak her değişimin ya da mükelleflerin gönüllü uyumunu sağlamak amacı ile başlatılan her çabanın, o toplumun kendi iç dinamikleri dikkate alınarak oluşturulması oldukça önemlidir. Bu yüzden ki yurtdışında yapılmış olan araştırmaların birçoğu ülkemizdeki vergi sistemi için pratik bilgiler oluşturmamaktadır." (Kaynak: Elif Tuay ve İnci Güvenç, Türkiye'de Mükelleflerin Vergiye Bakışı, GİB Yayın No:51 Kasım 2007 http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/turkiyede_mukelleflerin_vergiye_bakisi.pdf Erişim Tarihi: 10 Nisan 2018)

kımından önemlidir. Katma değęer vergisi uygulaması ile ilgili problemlerin çözümü için, kısmi kanuni düzenlemelerin yanı sıra mükellef profili/psikolojisi, kayıt dışı ekonomi oranı ve rekabet koşulları gibi unsurlar ile KDV'nin vergi sistemi içindeki diğer vergiler ile olan etkileşimini de dikkate alarak etkin sonuçlar elde etmek mümkün olabilecektir.

KAYNAKÇA

- 7104 sayılı Katma Değęer Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun
- ÇELİKKAYA, A. Tek Oranlı KDV Reformları Üzerine Bir Değęerlendirme, Vergi Dünyası Ekim 2011
- DERKUNT Medeni, Ülkemizde Dolaylı Vergiler Alanındaki Gelişmeler, Vergi Dünyası, Mayıs 1982
- DİKMEN, M. O. Türkiye'de Muamele Vergisinin İnkişafı, İ.Ü. İktisat Fak. Mecmuası, 1945, Cilt-5 Sayı 1-4
- TUAY, E. GÜVENÇ, İ. Türkiye'de Mükelleflerin Vergiye Bakışı, GİB Yayın No:51 Kasım 2007 http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/turkiyede_mukelleflerin_vergiye_bakisi.pdf Erişim Tarihi: 10 Nisan 2018)
- AKIN, E. Çanlar KDV İçin Çalıyor, <https://home.kpmg.com/tr/tr/home/insights/2017/12/canlar-kdv-icin-caliyor.html>, Erişim Tarihi: 10 Nisan 2018
- İstihlâk Vergilerinin Maktuan İstiyfası Hakkında Başvekâletten Gelen (1/977) Numaralı Kanun Lâyihası Esbabı Mücibesi, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d02/c026/tbmm02026116.pdf>, Erişim Tarihi: 07 Nisan 2018
- HABERTURK <http://www.haberturk.com/ekonomi/is-yasam/haber/1626816-kdvde-yuzde-10luk-duz-oran-donemine-gecilecek> Erişim Tarihi:08 Nisan 2018
- Katma Değęer Vergisi Kanunu Genel Gerekçesi, Kanun Tasarısı ve Komisyon Raporları, http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/gerekceler/KDV/cilt_2_3065_sayili_kanun.pdf, Erişim Tarihi: 08 Nisan 2018